

14.8.2026

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189
90101 Oulu*sähköpostitse pohjois-suomi.hao@oikeus.fi***POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE****ASIA**

Pyyntö asiassa 1048/03.04.04.04.16/2026 keskeyttää yleiskaavan täytäntöönpano koskien Kajaanin kaupunginhallituksen määräystä Otanmäki-Humpinsuon osayleiskaavan osittaisesta voimaantulosta.

MUUTOKSENHAKIJA

Otanmäki Mine Oy (Y-tunnus: 2474018-5, "muutoksenhakija")
Kiilakiventie 1
90250 Oulu
Kotipaikka: Kajaani

ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

Asianajaja Matias Forss
Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12
00130 Helsinki
Puh. 050 591 0678
matias.forss@kalliolaw.fi

1 PÄÄTÖS, JOHON PYYNTÖ KOHDISTUU

Kohteena olevan päätöksen sisältävä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa Kajaanin kaupungin verkkosivuilla 11.8.2026 (Liite 1), jonka jälkeen määräys on tullut kuulutuksella voimaan 12.8.2026 (Liite 3).

2 ASIANOSAISUUS

Muutoksenhakija on jättänyt 8.6.2026 hallinto-oikeudelle valituksen asiassa dnro 1048/03.04.04.04.16/2026 Kajaanin kaupunginvaltuuston Otanmäen-Humpinsuon aluetta koskevan osayleiskaavaehdotuksen hyväksymispäätöksestä. Kajaanin kaupunginhallitus on määrännyt alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti osayleiskaavan osittaisesta voimaantulosta niiltä osin, joihin valituksen ei katsota kohdistuvan. Muutoksenhakijalla on asiassa oikeus vaatia täytäntöönpanon keskeyttämistä, koska täytäntöönpano uhkaa tehdä valituksen asiassa hyödyttömäksi.

3 VAATIMUKSET

Muutoksenhakija vaatii, että hallinto-oikeus:

- (i) määrää Kajaanin kaupunginhallituksen 11.8.2026 tekemän päätöksen saattaa kaava osittain voimaan (Liite 1) ja Otanmäen-Humpinsuon osayleiskaavan täytäntöönpanon keskeyttäväksi Otanmäki-Murtomäki radan pohjoispuolisella alueella; ja
- (ii) velvoittaa Kajaanin kaupungin korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut korkolain 4.1 §:n mukaisine viivästyskorkoineen lukien siitä, kun 30 päivää on kulunut hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta. Täytäntöönpanon keskeytyspyynnöstä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ovat yhteensä 2 419,50 euroa (ei sis. ALV)

4 TÄYTÄNTÖÖNPANON KESKEYTTÄMISEN PERUSTEET

4.1 Päätöksestä yleisesti

Kajaanin kaupunginhallitus on määrännyt 11.8.2026 antamalla päätöksellään (Liite 1) Otanmäen-Humpinsuon alueelle sijoittuvan osayleiskaavaehdotuksen (jäljempänä "**osayleiskaava**") osittaisesta voimaantulosta alueidenkäyttölain 201 §:n tarkoittamalla tavalla, ennen kuin hyväksymispäätös on saanut lainvoiman. Taustalla on Kajaanin kaupunginvaltuuston päätös, jossa se on hyväksynyt Kajaanin kaupungissa sijaitsevalle Otanmäen-Humpinsuon alueelle sijoittuvan osayleiskaavaehdotuksen. Muutoksenhakija on jättänyt päätöksestä valituksen hallinto-oikeudelle 8.6.2026, joka on hallinto-oikeuden käsittelyssä diaarinumerolla 1048/ /03.04.04.04.16/2026.

4.2 Täytäntöönpanon keskeyttämisen perusteet lyhyesti

Muutoksenhakija on valituksessaan katsonut, että kaavoittajalla olisi sekä maakuntakaavan määräyksen että EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevan asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi, "**CRM-asetus**") mukaan ollut velvollisuus selvittää Vuorokkaan entisen kaivosalueen edellytykset toimia kaivosalueena ja harkita kaivostoiminnan mahdollistavien yleiskaavamääräysten sisällyttämistä osayleiskaavaan.

Muutoksenhakijan näkemyksen mukaan osayleiskaavan osittainen täytäntöönpano voi johtaa valitusaikana tehtäviin toimenpiteisiin, jotka uhkaavat tehdä valituksen hyödyttömäksi. Osayleiskaava on määrätty voimaan niin laajalta alueelta, että valituksessa vaadittua kaavas suunnittelua ja harkintaa ei voida enää suorittaa, mikäli täytäntöönpano ja siitä seuraavat toimenpiteet (asemakaava ja rakentamisluvat) ehditään toteuttaa valitusaikana.

Kajaanin kaupunginvaltuusto on 9.6.2026 tehnyt päätöksen § 57 hyväksyä Otanmäki-Alussuon asemakaava ja sitova tonttijako. Muutoksenhakija on valittanut tästäkin päätöksestä. Mikäli osayleiskaavan täytäntöönpano toteutuu vailla lainvoimaa, kaupunginhallitus voi määrätä myös asemakaavan tulevan osittain voimaan vailla lainvoimaa. Asemakaavan perusteella myönnettävät rakentamisluvat ja niiden mukaisen rakentamisen aloittaminen valitusaikana voisi tehdä osayleiskaavasta valittamisen hyödyttömäksi.

Muutoksenhakija vaatii osayleiskaavan täytäntöönpanon keskeyttämistä alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti.

5 YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5.1 Täytäntöönpanon keskeyttämisestä

Muutoksenhakijan näkemyksen mukaan osayleiskaavan osittainen täytäntöönpano tulisi kieltää. Mikäli osayleiskaavan hyväksymispäätös kumotaan muutoksenhakijan valituksen johdosta, aiheutuu osayleiskaavan ennenaikaisesta täytäntöönpanosta kohtuutonta haittaa ja vaara siitä, että valitus käy hyödyttömäksi. Kaavan täytäntöönpanoa ei siltä osin ole tarkoituksenmukaista aloittaa, ennen kuin hyväksymispäätös on tullut lainvoimaiseksi.

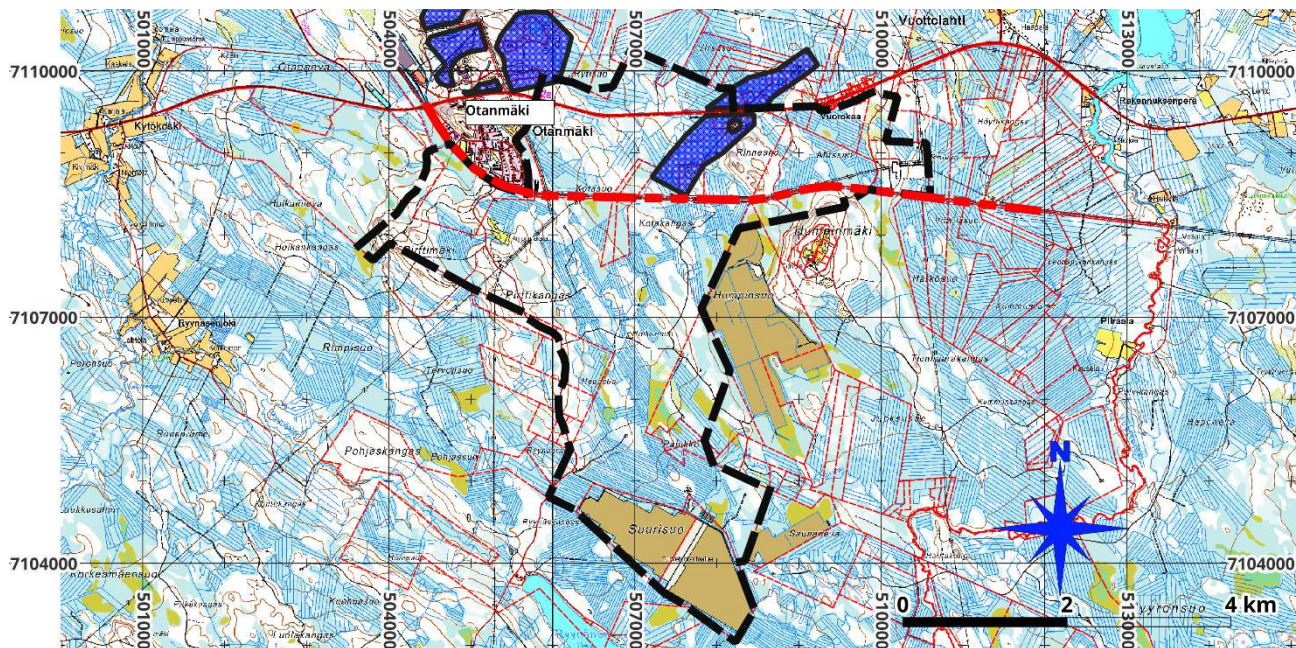
Osayleiskaavan alueella voimassa olevassa Kainuun vaihemaakuntakaavassa (valituksen Liite 5, s. 25) on osoitettu osayleiskaavan välittömässä läheisyydessä sijaitseva aiemmin toiminnassa ollut Otanmäen rauta-titaani-vanadiinikaivos kaivannaisteollisuuden kehittämisen kohdealueeksi kehittämisperiaatemerkinällä ek-1. Merkintä käsittää kaivoksen mahdollisen toiminnan uudelleen käynnistämisen kokonaisuuden Kajaanin Vuolijoen alueella.

Maakuntakaavaselostuksen (valituksen Liite 6, s. 100–102) ja kaavaselostuksen (valituksen Liite 3, s. 18–19) mukaan aiemmin toiminnassa olleet Otanmäen ja Vuorokkaan kaivosalueet sekä Honkamäen alue on osoitettu kaivannaisteollisuuden kehittämisen kohdealueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan aluetta kehitetään kaivostoiminnan tarpeisiin, ja ennen alueen käytön ratkaisemista on selvitettävä, millaisia edellytyksiä on alueen käyttämiseksi *kaivostoimintaan*.

5.2 Valituksen kohteena olevasta alueesta

Muutoksenhakijan valitus koskee yleiskaavaa koko Otanmäen ja Vuorokkaan väliseltä alueelta. Muutoksenhakija suunnittelee ja kehittää kaivoshanketta sille myönnettyjen Otanmäki 4 (lupatunnus: ML2017:0102) ja Otanmäki 5 (lupatunnus: ML2018:0063) -nimisten malminetsintälupien nojalla.

Kyse on historiallisesti muodostuneesta toiminnallisesta kokonaisuudesta, joka ulottuu Otanmäen alueelta Vuorokkaan alueelle asti. Toiminnan uudelleenkäynnistäminen Otanmäki–Vuorokkaan välisellä alueella vaatii alueidenkäytön tarkoituksenmukaista suunnittelua alueidenkäyttölain 39 §:n edellyttämällä tavalla, ja siinä on huomioitava yhdyskuntarakenteen toimivuuteen ja olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttöön perustuvat näkökohdat. Otanmäki–Vuorokkaan välistä aluetta Otanmäki–Murtomäki radan pohjoispuolisella alueella on voitava tarkastella ja arvioida perusteellisemmin kokonaisuutena, ottaen huomioon alueen pidemmän aikavälin käyttötarpeet ja -tarkoitukset. Radan pohjoispuoleisen alueen muodostamaa kokonaisuutta on mahdollista hyödyntää laajemmin tulevaisuudessa kaivostoiminnan tarpeisiin. Kokonaisuus ilmenee kaavaselostuksesta (valituksen Liite 3, s. 102), ja jäljempänä esitetystä kuvasta.

Kuva 1. Osoittaa Otanmäen ja Vuorokkaan entisten kaivosten muodostaman kokonaisuuden suhteessa osayleiskaava-alueeseen. Otanmäki 4 -malminetsintäluupa-alue merkitty tummansinisellä. Otanmäki-Murtomäki rata on väritetty paksulla punaisella viivalla

Alueidenkäyttölain 39 § huomioiden on syytä painottaa, että alueella on jo ennestään harjoitettu kaivostoimintaa. Valituksessa esitetyllä tavalla kaupunginvaltuuston hyväksymän osayleiskaava-alueen välittömässä läheisyydessä Otanmäessä on vuodesta 1950 alkaen toiminut Otanmäki Oy:n, ja vuodesta 1968 eteenpäin vuoteen 1985 asti Rautaruukki Oy:n kaivos. Vuorokkaan kaivos on Otanmäen kaivokseen toiminnallisesti liittyvä erillinen kaivos, joka on ollut toiminnassa vuodet 1965–1985.

Lisäksi aikaisemmasta kaivostoiminnasta johtuen alueella sijaitsee merkittävä määrä olemassa olevaa kaivosinfrastruktuuria. Näihin lukeutuvat tunneliverkosto, kolme nostotornia, tuuletuskuiluja, varastosiloja, huolto- ja varastotiloja, malmihissejä, rikastushiekka- ja selkeytysallas sekä ensimmäisen vaiheen murskaustiloja. Esimerkiksi osayleiskaava-alueella sijaitsee Vuorokkaan kaivoksen kaivostorni ja sen kohdalla 590 metrin syvyyteen ulottuva malmin nostokuilu, jonka läheisyydessä sijaitsee maanalaiseen kaivokseen johtavan vinotunnelin suuaukko. Kaivostoiminta hyödyntäisi myös alueella olevaa infrastruktuuria, kuten rautatietä ja 110 kV:n sähkölinjaa. Kaivosta varten voisi olla käytettävissä alueella myös noin 5 000 neliometriä teollisuustilaa sekä toimisto-, huolto-, varasto- sekä muita rakennuksia. Jotta mahdollisten Otanmäen ja Vuorokkaan kaivosalueiden yhteydet infrastruktuuriin ja toisiinsa voitaisiin suunnitella ja järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla, alueiden käyttöä on suunniteltava koko Otanmäen ja Vuorokkaan välisellä alueella, mikä valituksenalaisen kaavan tapauksessa tarkoittaa radan pohjoispuolista osaa.

Osayleiskaavan täytäntöönpano Otanmäki–Murtomäki radan pohjoispuolella vaarantaa maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisen alueiden käytön suunnittelun. Tämän vuoksi on syytä keskeyttää osayleiskaavan osittainen täytäntöönpano Otanmäki–Murtomäki radan pohjoispuolella ennen osayleiskaavan hyväksymispäätöksen lainvoimaisuutta, jotta alueen osoittaminen maakuntakaavassa esitettyyn tarkoitukseen CRMA-asetuksen mukaista harkintaa noudattaen olisi edelleen mahdollista eikä valitus kävisi tältä osin hyödyttömäksi.

Kaikilla valituksessa ja edellä esitetyillä perusteilla muutoksenhakija katsoo tarpeelliseksi pyytää hallinto-oikeutta kieltämään osayleiskaavan täytäntöönpano alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti Otanmäki-Murtomäki radan pohjoispuolelle sijoittuvalta alueelta.

5.3 Valituksen kohteena olevalla alueella hyväksytystä asemakaavasta

Kajaanin kaupunginvaltuusto on 9.6.2026 tehnyt päätöksen § 57 hyväksyä Otanmäki-Alussuon asemakaava ja sitova tonttijako. Muutoksenhakija on valittanut päätöksestä 13.7.2026 Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan siitä huolimatta, että valituksenalainen osayleiskaava ei ole lainvoimainen. Asemakaavan hyväksymistä koskevassa kaupunginvaltuuston päätöksessä ei ole esitetty, että hyväksyminen olisi mahdollinen ja että asemakaava tulisi voimaan vasta, kun osayleiskaava on lainvoimainen. Mikäli osayleiskaavan täytäntöönpanoa ei määrätä keskeytettäväksi, Kajaanin kaupunginhallitus voisi määrätä myös Otanmäki-Alussuon asemakaavan tulevan voimaan muutoksenhausta huolimatta. Tällöin alueelle voitaisiin mahdollisesti myöntää rakentamislupia aloittamisoikeudella. Osayleiskaavan täytäntöönpano Otanmäki-Alussuon asemakaavan alueella voisi tehdä muutoksentekijän valituksen hyödyttömäksi, jos alueiden käyttö toteutettaisiin jo noudattamatta niitä alueiden käytön suunnittelun periaatteita, joihin muutoksenhakija on valituksessaan viitannut.

6 LIITTEET

- Liite 1 Kajaanin kaupunginhallituksen päätös § 247 – AKL 201 §: mukainen osittainen täytäntöönpano, Otanmäki – Humpinsuo osayleiskaava, 11.8.2026.
- Liite 2 Päätöksellä voimaan tuleva Otanmäki – Humpinsuo osayleiskaava. Laadittu 15.1.2026, tark. 26.3.2026.
- Liite 3 Kuulutus Kajaanin kaupunginhallituksen päätöksestä, 12.8.2026.
- Liite 4 Oikeudenkäyntikululasku 14.8.2026

7 PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

14. elokuuta 2026

Otanmäki Mine Oy

Laati:

Matias Forss

Asianajaja, Porvoo